

Giovanni Muzio, Milaan

Local Heroes #6
Giovanni Muzio
1893-1982

Door Joost Hovenier
oktober 2011

Foto's:
Wingender Hovenier Archi-
tecten
tenzij anders vermeld /
unless otherwise speci-
fied

Tekeningen / Drawings:
Wingender Hovenier Archi-
tecten

English text on page 10

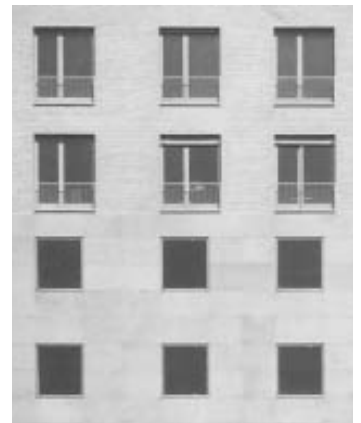
Local Heroes is
een initiatief van
Office Winhov

In 2009 maakte ons bureau een studiereis naar het werk van Asnago & Vender en Muzio. Dit nummer van Local Heroes gaat over de klinkerarchitectuur van Giovanni Muzio. Muzio is niet bepaald een onbekende architect, hij stond aan de wieg van de Novecento architectuur, maar toch waren zijn bakstenen gebouwen voor mij een grote verrassing. In 2011 ging daarom terug naar Milaan. Op eerdere studiereizen bezocht ik vooral de Italiaanse Rationalisten, maar het meer traditionele Novecento kende ik slecht. Over de tegenstelling en gelijkenis tussen deze twee stromingen is veel geschreven. Muzio zelf vond zijn werk buitengewoon vooruitstrevend, een zoektocht naar de uitdrukking van het moderne in het klassieke. Zijn werk werd in zijn tijd geroemd én verguist. De rationalisten vonden het te klassiek, de traditionalisten vonden het te modern. Aan de andere kant verkreeg hij de bijvoorbeeld opdracht voor het Palazzo dell'Arte juist omdat hij het klassieke en het moderne samenbracht. Bovendien had Muzio veel kennis over moderne bouwtechnieken.

Als je iets over het werk van Muzio schrijft ontcom je er niet aan te beginnen bij het gebouw dat al snel de geuzennaam Ca' Brutta (Het lelijke huis) kreeg. Ca' Brutta is een uitbundige collage van uitvergrootte klassieke elementen en sloeg in 1922 dan ook in als een bom. Maar het was ook een innovatief gebouw, met luxe lichte woningen, met een moderne constructiemethode en voorzieningen als een parkeerkelder met autolift, centrale verwarming en personenliften. Ook een gebouw met een heel eigenzinnige gevel die uitdrukte dat het geen Palazzo was maar een woongebouw met luxe koopwoningen.

Muzio: Palazzo Bonaiti
1935-36
(website Fondazione del-
l'Ordine degli Architetti
P.P.C.)

Asnago e Vender: Edificio
Piazza Velasca 1947 - 52
(website Lombardia Beni-
Culturali)

Ca'Brutta 1922

Giovanni Muzio

Een type tegenwoordig heel gewoon is maar indertijd in Milaan een noviteit. Op de bovenste etage, ver weg van de straat, daar waar het meeste licht was, bevonden zich grote woningen met doorgaande dakterrassen. Muzio betrok als één van de eerste bewoners in het gebouw zo'n dakwoning. Later is dit idee verder uitgewerkt in een serie woongebouwen met grote dakterrassen en groene balkons. Niet alleen door Muzio zelf, maar ook door de andere architecten van het Novecento. (en ook de architecten van het Rationalisme) Wie nu van het station naar de oude binnenstad loopt verbaast zich over de vele groene dakterrassen en de grote balkons aan de straatzijde. Iets wat we in onze steden niet gewend zijn, maar wat uiterst actueel is.

Maar het was niet zo zeer het Ca' Brutta dat me trof tijdens de reis, maar vooral het honderd meter verderop gelegen "Convento di Sant'Angelo e istituto Angelicum" uit 1939-1947. Hier wilde ik meer van zien. Dit merkwaardige gebouw blijkt een onderdeel van een lange serie baksteen gebouwen van Muzio, waarin hij zijn Architectuur ontwikkelde naar een meer abstracte vormtaal. Een taal waarbij de structuur van het gebouw zichtbaar is in de gevel door een metselwerk grid of door relief. De gevel is hierbij niet een directe vertaling van de structuur, het (beton)skelet is het beginpunt voor de compositie van de gevel. Op die manier varieert Muzio dan ook schijnbaar moeiteloos van het een metselwerk raster (Convento di Sant'Angelo, Palazzo Provinciale, Palazzo Bonàti /Palazo Malugani) naar metselwerk decoratie (Chiesa dei Quattro Evangelisti en San Giovanni Battista alla Creta) die allebei een vrijer metselwerk motief hebben.

Palazzo del'Arte 1935-36, gezien vanaf / seen from the Torre Branca (Gio Ponti e.o. 1933)

Het poortgebouw van de katholieke Università Cattolica (1929) en het Triennale gebouw, Palazzo dell 'Arte laten zo'n structuur voor het eerst zien. Het Palazzo dell 'Arte staat in het Parco Sempione en is gebouwd voor de Triennale van 1933. De representatieve ruimtes van het Palazzo zijn gemaakt van graniet, maar voor de tentoonstellingsruimtes maakte Muzio een bijzondere materiaalkeus. Hij beschouwde deze ruimtes als het utilitaire deel van het gebouw en voerde ze uit in een industriële metselklinker. In noord Italië was natuurlijk al veel langer baksteen architectuur te zien maar niet in deze harde klinker, zoals Muzio die in de 'Klinkerarchitektur' in Hamburg had gezien. Kennelijk heeft hij op één van zijn studiereizen voor de gebouwen van Fritz Höger en Hans Heinrich Müller gestaan. Muzio liet in Italië soortgelijke klinkers bakken. In de metselwerk gevel van het Palazzo toont Muzio zich een meester, bijvoorbeeld door de spiegelvlakken met een extra schaduwrand waardoor nog meer relief ontstaat.

Ook in dit gebouw gebruikte Muzio nieuwe technieken. De tentoonstellingszalen van het Triennalegebouw hebben een betonnen constructie met sheddaken en zijn zeer snel gebouwd. Het hele gebouw is ontworpen en gebouwd in minder dan twee jaar. Het gebouw heeft een geavanceerd verwarmings- en verlichtings systeem. In het begin van de jaren tachtig is het toen ernstig vervallen gebouw zorgvuldig gerestaureerd.

Palazzo dell 'Arte Terugliggend metselwerk met extra schaduwrand / Recessed brickwork surfaces with border of shadow

Samen met Giovanni Greppi werkte Muzio van 1934 tot '41 aan de uitbreiding van het bankgebouw Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde. Dit bankgebouw, gevestigd in het Cà de Sass uit 1872 voldeed niet meer aan de eisen van een snel groeiende moderne bank. Er kwam een uitbreiding aan de via Verdi, verbonden met een loopbrug aan het bestaande gebouw. Muzio en Greppi deden uitgebreid onderzoek naar moderne bankgebouwen in Europa. Het Gebouw bestaat uit een stevig klassiek gebouw in natuursteen (Palazzo delle Colonne) dat aansluit bij het Cà de Sass. Ook in dit ontwerp voerde Muzio de utilitaire delen uit in industriële klinkers. De bebouwing aan de binnenhoven en op het dak zijn uitgevoerd in geprofileerd metselwerk. Het is daarmee eigenlijk een gebouw in een gebouw. Maar grootste noviteit zat bij de Cassa di Risparmio onder de grond. Hier bevond zich een technisch zeer ingewikkelde 17 meter diepe, beveiligde kelder, de schatkamer van de bank.

Het Palazzo delle Colonne is nog steeds als bank in gebruik door Intesa Sanpaolo, en is op afspraak te bezoeken.

Intrigerend zijn de ontwerpen van Muzio voor het Convento di Sant'Angelo en het Palazzo Provinciale. Het Palazzo Provinciale bestaat uit een stelsel van gebouwen rond het oudere Palazzo Isimbaldi uit 1826. Het complex is in verschillende materialen uitgevoerd. De kantoren zijn gemaakt in klinkers, de publieke gebouwen van natuursteen. Het Convento di Sant'Angelo aan het piazza Sant'Angelo is helemaal opgebouwd in klinkers. Een gebouw met een gesloten gevel, voorzien van een streng metselwerkgrid. Net als het Ca' Brutta gebruikt Muzio hier allerlei klassieke vormen op een hele vrije manier.

Palazzo delle Colonne
1934-41
(website Intesa Sanpaolo)

Convento di Sant'Angelo e
istituto Angelicum 1939-47

Convento di Sant'Angelo e Istituto Angelicum 1939-47

Het complex gehele bestaat uit de 16e eeuwse Sant'Angelo kerk en het klooster met cultuurcentrum ontworpen door Muzio. De drie gebouwen staan rond een binnenhof met een bestaande kloostergang. Het kamvormige klooster is door een metselwerk vlies afgescheiden van de straat. Ook de binnengevels zijn opgebouwd uit een metselwerk grid, maar hier voorzien van grote ramen. Tegenover het klooster staat het ook in metselwerk gebouwde woongebouw voor Journalisten (1938-1940)

Projecten als het Convento di Sant'Angelo en Palazzo Provinciale zijn zorgvuldig rond de bestaande bebouwing geplaatst. Context en stedenbouw zijn dan ook altijd belangrijk geweest in het werk van Muzio. Hij bemoeide zich intensief met de stad en schreef talloze artikelen over Milaan. Het Triennale gebouw ligt door zijn toedoen in het Sempione park en niet bij het spoor, zoals de opdracht luidde. Het gebouw heeft daar nog steeds profijt van. In de prijsvraaginzending voor het Palazzo dell'Arengario (1937) op de Piazza del Duomo is de koppeling tussen de oude en de nieuwe stad een belangrijk element. Dit gebouw, ooit gebouwd voor de lokale fascistische partij, bevat nu o.a. het Museo del Novecento.

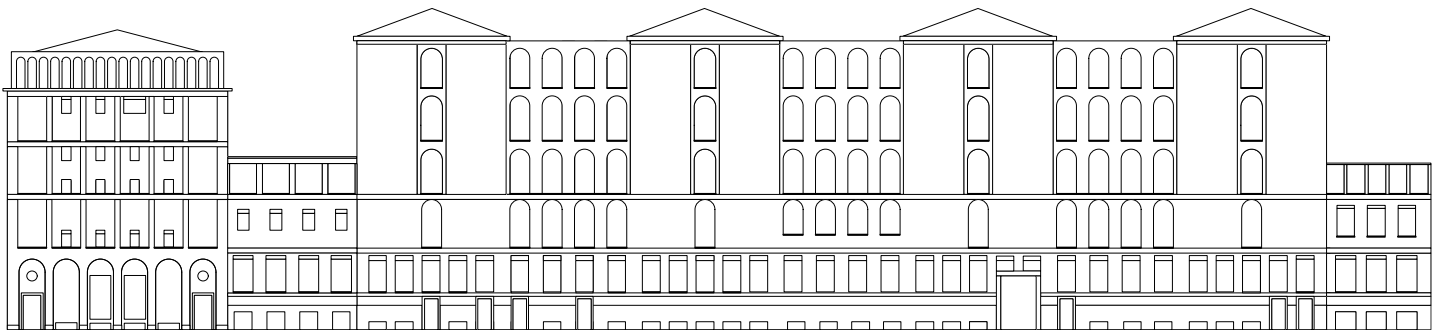
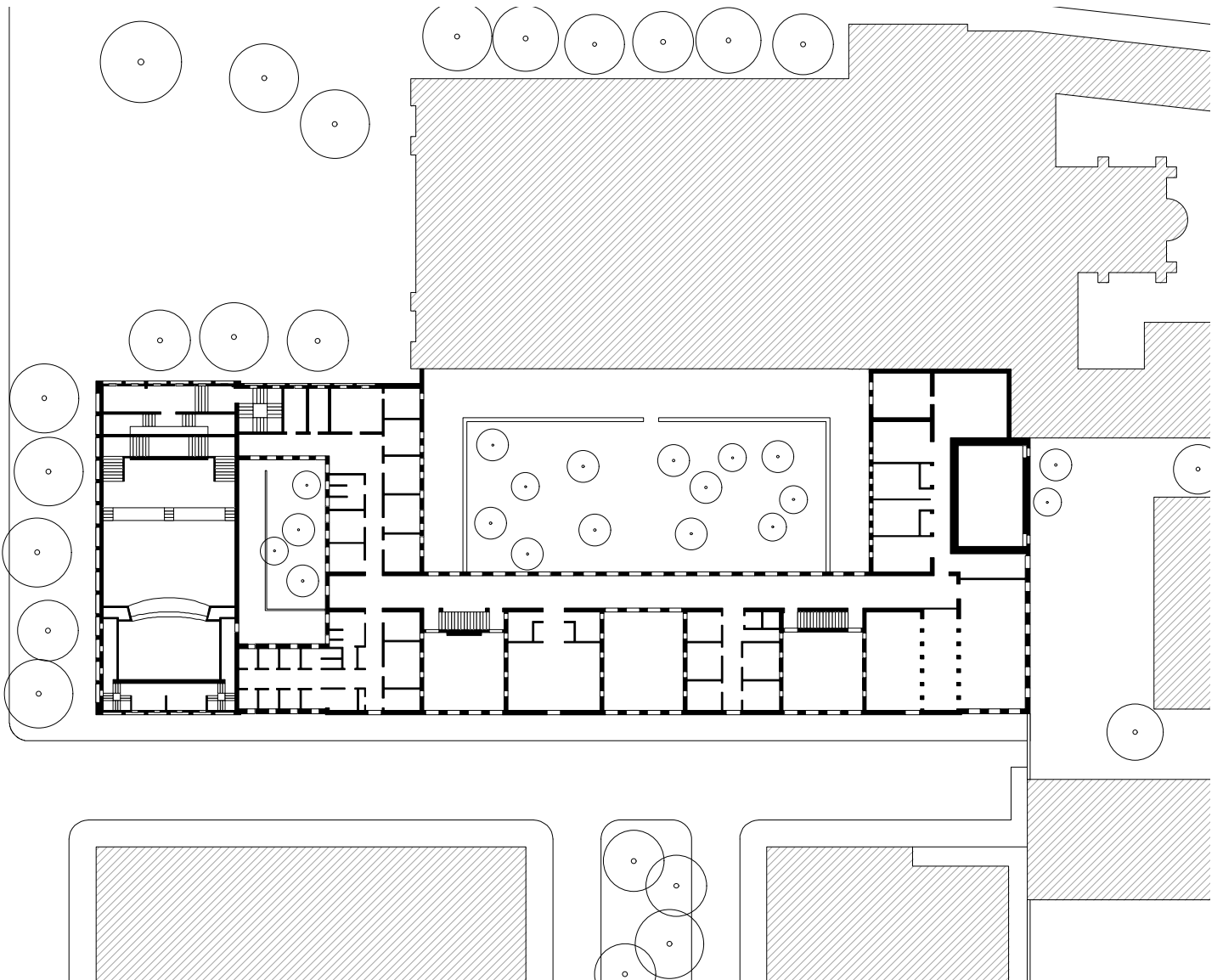
Giovanni Muzio is de zoon van een architect (Virginio Muzio) en de vader van een architect (Lorenzo Muzio). Met Lorenzo Muzio ontwierp hij in de jaren zestig nog een aantal gebouwen met een interessante typologie, zoals het woongebouw voor de Università Bocconi (1956) en het wooncomplex Casa Ina (1967). In Casa Ina komt op bescheiden wijze het metselwerkmotief nog één maal terug. Tot op hoge leeftijd bleef Muzio werken. Zijn laatste ontwerp stamt uit 1981, bijna zestig jaar na het Ca' Brutta.

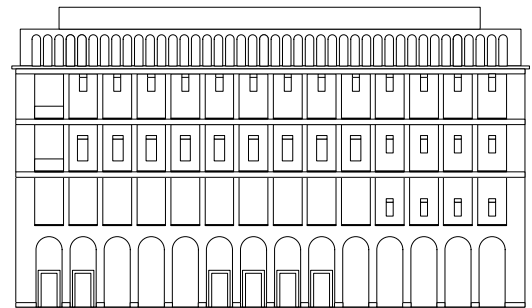
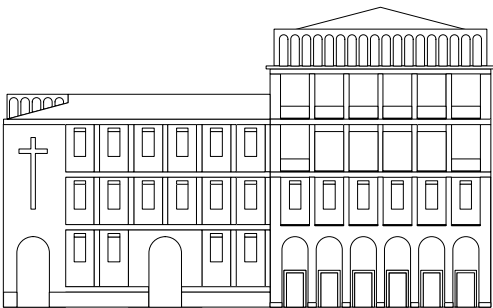
Convento di Sant'Angelo e istituto Angelicum 1939-47

Convento di Sant'Angelo e istituto Angelicum 1939-47

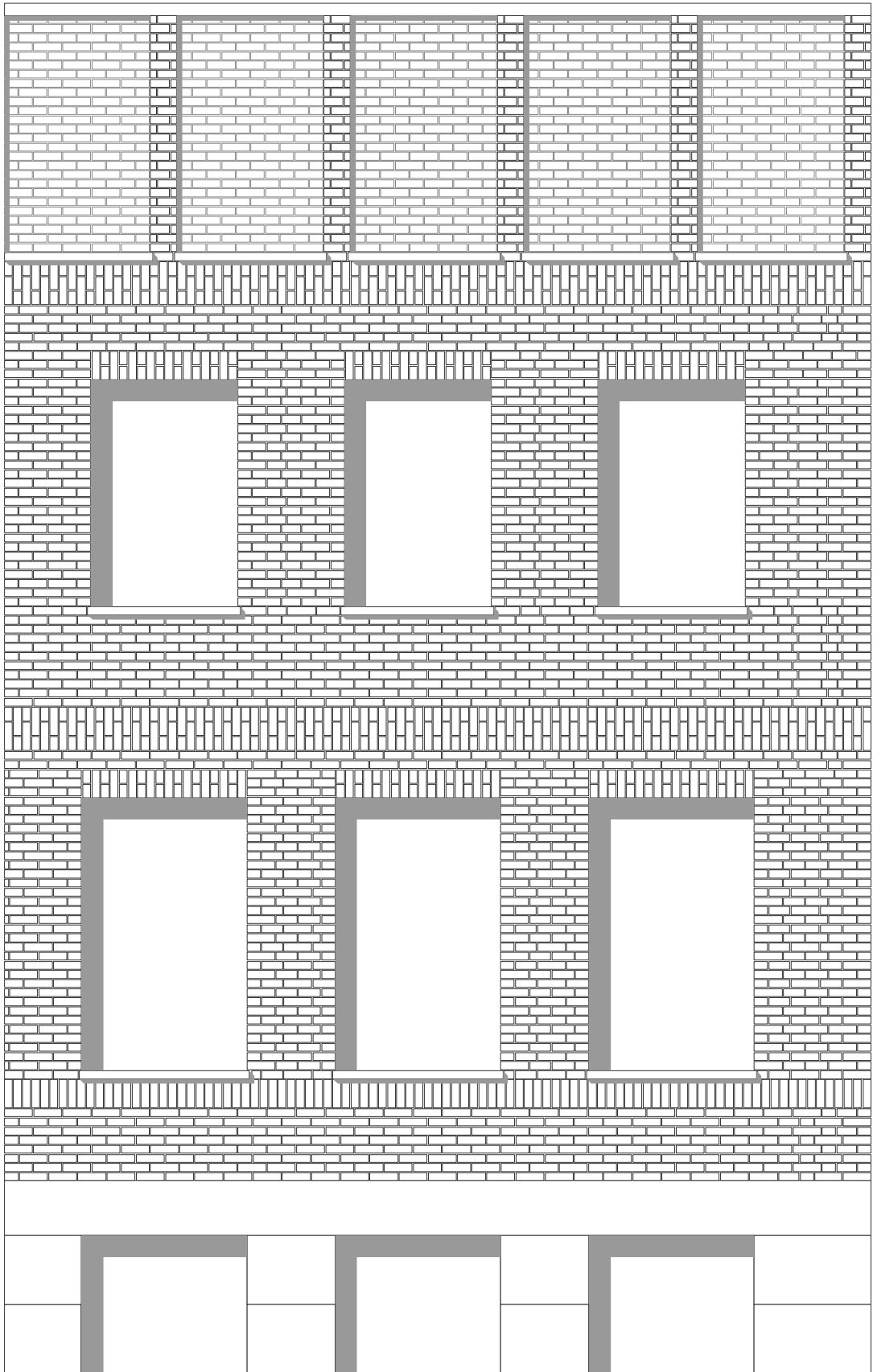

Convento di Sant'Angelo e istituto Angelicum 1939-47

Fragment Convento di Sant'Angelo e istituto
Angelicum 1939-47

Giovanni Muzio, Milan

Local Heroes #6
Giovanni Muzio
[1893-1982]

By Joost Hovenier
October 2011

Photos :
Wingender Hovenier Archi-
tecten
tenzij anders vermeld /
unless otherwise speci-
fied

Tekeningen / Drawings:
Wingender Hovenier Archi-
tecten

Local Heroes is
an initiative of
Office Winhov

In 2009, our office took a study trip to see the work of Asnago & Vender and Muzio. This issue of Local Heroes is about Giovanni Muzio's clinker architecture. The work of Muzio is not unknown; he was one of the founders of the Novecento architecture movement, yet his brick buildings were a revelation to me and I returned to explore them more thoroughly in 2011. On previous trips I had mostly visited the work of the Italian Rationalists, but I was less familiar with the more traditional Novecento architecture. Much has been written about the contrasts and similarities between these two movements. Muzio himself considered his work extremely progressive, a search for ways of expressing the modern in the classical. In his day, his work was both praised and vilified. The rationalists found it too classical, the traditionalists too modern. On the other hand, he obtained the commission for the Palazzo dell'Arte, for instance, precisely because he combined classical and modern elements. Furthermore, Muzio knew a great deal about modern construction techniques.

If you are writing about Muzio's work, it is inevitable to start with the building that quickly earned the nickname "Ca' Brutta" (the ugly house). Ca' Brutta is an exuberant collage of manneristic classical elements, and in 1922 it came as a bombshell. But it was also an innovative building, with luxurious, light apartments, modern construction methods and services like an underground garage with carlift, central heating and elevators. The idiosyncratic façade clearly expressed that it was not a palazzo but a residential building with luxurious owner-occupied dwellings – a type of building that nowadays is very normal but was a novelty in Milan at the time. On the top floor, far removed from the street and where there was the most light, were large apartments with ongoing roof gardens.

Muzio: Palazzo Bonàiti /
Palazzo Malugani 1935-36

Asnago e Vender: viale
Tunisia 1935

Palazzina, Tennis Club Milano Alberto Bonacossa 1923

Muzio was one of the first to live in such a penthouse in the building. Later, this idea was further elaborated in a series of residential buildings with large roof gardens and balconies with greenery – not only by Muzio himself, but also by the other Novecento architects (and, indeed, the Rationals as well). When you walk from the station to the old inner city nowadays, it's surprising to see how many green roof terraces and large balconies there are on the side facing the street. We are not used to this in our cities in the Netherlands, but it is very a contemporary issue.

However, the Ca' Brutta was not so much what made the deepest impression on me during the trip, but the building situated one hundred meters further, the "Convento di Sant'Angelo" from 1939-1947. I wanted to see more of it. This remarkable building turns out to be part of an extensive series of brick buildings that Muzio designed, in which he developed his architecture into a more abstract formal language. An idiom in which the structure of the building is visible in the façade through a brickwork grid or a relief. The façade is not a direct translation of the structure; rather, the concrete frame is the starting point for the façade's composition. In this manner, Muzio switches seemingly effortlessly from a brickwork raster (Convento di Sant'Angelo, Palazzo Provinciale, Palazzo Bonàiti-Malugani) to brickwork decoration (Chiesa dei Quattro Evangelisti and San Giovanni Battista alla Creta), both of which have a freer brickwork motif. The gatehouse of the Università Cattolica (1929) and the Triennale building, the Palazzo dell'Arte, exhibit such a structure for the first time.

Entreegebouw / Entrance building Università Cattolica 1929-31

Palazzo Provinciale 1938-41

The Palazzo dell 'Arte is located in the Parco Sempione and was built for the Triennale of 1933. The representative spaces of the Palazzo are made of granite, but Muzio chose an unexpected material for the exhibition rooms. He considered these rooms to be the utilitarian part of the building and constructed them in an industrial brick. Of course, brick had been used for much longer in Northern Italy, but not this hard type clinker, such as Muzio had seen in the 'Clinker Architecture' in Hamburg. Apparently he had stood in front of the buildings of Fritz Höger and Hans Heinrich Müller on one of his study trips. Muzio had the same type of bricks made in Italy. In the façade of the Palazzo, Muzio shows himself to be a master of the manipulation of brickwork surfaces, for example through the recessed surfaces that produce an added border of shadow which creates even more relief. In this building as well, Muzio used new techniques.

The exhibition halls of the Triennale building had a concrete construction with sawtooth roofs and could be built very quickly. The entire building was designed and built in less than two years. The building had advanced heating and lighting systems. By the early 1980s the building had fallen into serious disrepair, and it was then carefully restored.

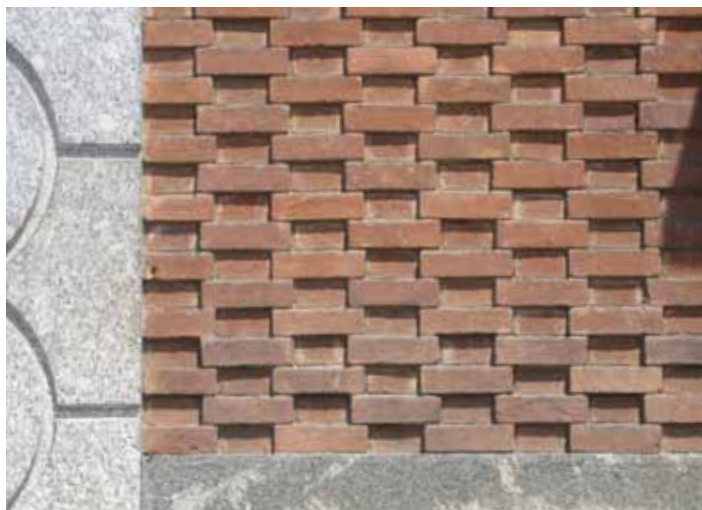

Casa Ina 1967

Together with Giovanni Greppi, Muzio worked from 1934 to 1941 on an extension of the Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde. This bank building, situated in the Cà de Sass and built in 1872, no longer satisfied the demands of a rapidly growing modern bank. An extension was built on the Via Verdi, adjoining the existing building by a footbridge. Muzio and Greppi did extensive research on modern bank buildings in Europe. The new building consists of a solid classical building in natural stone (Palazzo delle Colonne) that refers to the old building, the Cà de Sass. In this design as well, Muzio realized the utilitarian parts in industrial clinker bricks. The constructions facing the inner courtyards and on the roof are done in profiled brickwork. Thus it is actually a building within a building. But the greatest novelty of the Cassa di Risparmio was below the ground, where there was a technically extremely complicated, 17 meter deep, highly secure basement – the bank's vault. The Palazzo delle Colonne is still used as a bank by Intesa Sanpaolo, and can be visited by appointment.

Muzio's designs for the Convento di Sant'Angelo and the Palazzo Provinciale are especially intriguing. The Palazzo Provinciale consists of a system of buildings around the older Palazzo Isimbaldi dating from 1826. The complex is built in various materials. The offices are made of clinker brickwork, the public buildings of natural stone. The Convento di Sant'Angelo on the Piazza Sant'Angelo is completely built out of brickwork, a building with a closed façade and an austere brick grid. Just like with the Ca' Brutta, Muzio used all sorts of classical forms here in a very free manner. The entire complex consists of the 16th century Sant' Angelo church and a monastery and cultural centre designed by Muzio. The three buildings stand around an inner courtyard with a previously existing ambulatory. The comb-shaped monastery is separated from the street by an open brickwork screen. The façades on the inner side are also comprised of a brick grid, but here there are large windows. Across from the monastery is a residential building for journalists also made of brick.

Chiesa dei Quattro Evangelisti 1956-57

Chiesa dei Quattro Evangelisti 1956-57

Projects like the Convento di Sant'Angelo and Palazzo Provinciale are carefully situated around existing structures. And indeed, context and urban planning have always been important in Muzio's work. He was intensively involved with the city and wrote countless articles about Milan. Because of his doing, the Triennale building is in the Sempione Park and not near the railway, as had been stipulated in the brief. The building continues to derive benefit from this. In Muzio's submission to the competition for the Palazzo dell' Arengario (1937) on the Piazza del Duomo, the connection between the old and the new city is an important element. This building, once built for the local Fascist party, now houses the Museo del Novecento, among other things.

Giovanni Muzio is the son of an architect (Virgilio Muzio) and the father of an architect (Lorenzo Muzio). Together with Lorenzo Muzio, he designed a number of buildings with an interesting typology in the 1960s, such as the residential building for the Università Bocconi (1956) and the residential complex Casa Ina (1967). In Casa Ina, the brickwork motif returns in a reduced way one more time. Muzio continued to work until an advanced age. His last design is from 1981, almost 60 years after the Ca' Brutta.

Milaan: Muzio in metselwerk / Milan: Muzio in Brick masonry

Università Cattolica del Sacro Cuore (1927-1949)
Giovanni Muzio e Pier Fausto Barelli
Largo Fra Agostino Gemelli 1 20123 Milano
(L'Ingresso 1929-31. Ook andere ingrepen van Muzio op het universiteitsterrein zoals de Aula Magna 1931-32 en de parabolische Nuove aule 1937-38 / L'Ingresso 1929-31 Also other interventions by Muzio on the university site like the Aula Magna 1931-32 and the parabolic Nuove aule 1937-38)

Università Cattolica

Santa Maria Annunciata in Chiesa Rossa (1932)
via Neera 24 20141 Milano

Palazzo dell'Arte (1933)
Viale Alemagna 6 / Parco Sempione 20121 Milano

Palazzo delle Colonne

Palazzo Bonàiti /Palazzo Malugani (1935-36)
Piazza della Repubblica / Viale Monte Santo Milano

Palazzo delle Colonne (1934-41)
Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde
Giovanni Muzio e Giovanni Greppi
via Giuseppe Verdi 8 20121 Milano
Uitbreiding van Cà de Sass, Giuseppe Balzaretto, 1872 /
Extention of Cà de Sass, Giuseppe Balzaretto, 1872
(bezoeken op afspraak / Visits:
BENI STORICO-ARTISTICI: beniculturali@intesaspaolo.com)

Convento di Sant'Angelo

Palazzo Provinciale (1938-41)
Palazzo dell'Amministrazione Provinciale (1938-41)
Giovanni Muzio Corso Montforte / Via Vivaio Milano

Casa dei Journalisti (1938-1940)
via Sandro Sandri Milano

Convento di Sant'Angelo e istituto Angelicum (1939-1947)
Piazza Sant'Angelo 2 / corso di Porta Nuova Milano

Chiesa dei Quattro Evangelisti (1956/57)
Via G.Pezzotti 53 20141 Milano
(Vlakbij de kerk staan ook twee woningbouw projecten van Muzio /
Nearby this church are also two residential buildings designed by Muzio.
Case Pezzotti (1958), Via Vincenzo Magliocco 5, Milano
Case Saffa (1960), Via Privata Sant'Ampellio 5, Milano)

Università Bocconi

Parrocchia San Giovanni Battista alla Creta (1957/59)
P.za San Giovanni Battista alla Creta 11 20147 Milano

Residenza Università Bocconi (1956)
Giovanni e Lorenzo Muzio
Via Bocconi/Via Toniolo Milano

Casa Ina

Case Siri (1962)
Viale Tibaldi, 54-56 / via Fedro 2 20141 Milano, Italië

Casa Ina (1967)
Giovanni e Lorenzo Muzio
Viale Andrea Doria 17 / Via Giulio e Corrado Venini Milano

Andere gebouwen Muzio in
Milaan / Other buildings
Muzio in Milan

Tennis Club Milano Alberto Bonacossa (1923-29)
Palazzina 1923 / Piscina 1929
via Generale Arimondi 15 20155 Milano
Bezoek alleen op afspraak / Visit only by appointment
(003902.330.02.249 - info@tcmbonacossa.it)

Il Monumenti ai Caduti di Milano (1926-29)
Giovanni Muzio, Alberto Alpago Novello, Tomaso Buzzi,
Ottavio Cabiati, Gio Ponti,
Piazza Sant'Ambrogio 20123 Milano, Italië

la casa di via Giuriati (1930-31)
Via Mario Giuriati, 5 20129 Milano, Italië

Case via Longhi (1934-35)
via Longhi 7 Milano

Ca' brutta (1922)
Via della Moscova / via Filippo Turati Milano

Case via Ampère
Case via Ampère (1936)
via Ampère 95-101 Milano

Palazzo dell'Arengario (1937)
Portaluppi, Muzio, Magistretti e Agostino Griffini
Piazza del Duomo Milano

Casa piazza sant'Erasmo (1940)
piazza sant'Erasmo Milano

Palazzo dei Giornali / Palazzo Popolo d'Italia (1938
- 1942)
Piazza Cavour 2 Milano

Palazzo Abitazioni e Office (1952)
via Albricci 1 / via Maurizio Gonzaga 5
Milano

Banco Via Hoepli (1957)
Via Ulrico Hoepli 3 / Via San Paolo 20121
Milano, Italië

Casa in Corso Vittorio Emanuele II (1959)
Giovanni e Lorenzo Muzio
8 Corso Vittorio Emanuele II 20121 Milano

Ampliamento dell'Università Bocconi (1962-1964)
Giovanni e Lorenzo Muzio
Via Roberto Sarfatti /Via Gobbi Milano

Banca Commerciale Italiana (1965-69)
via Borgonuovo / via Giardini Milano

Torre Turati (1966-69)
Giovanni e Lorenzo Muzio
Via Filippo Turati 40 / Piazza della Repubblica Mi-
lano

Il Monumenti ai Caduti

Ca' brutta

Arengario

Palazzo Abitazione e
Uffici

Palazzo dei Giornali

Boeken over Muzio /
Books on Muzio

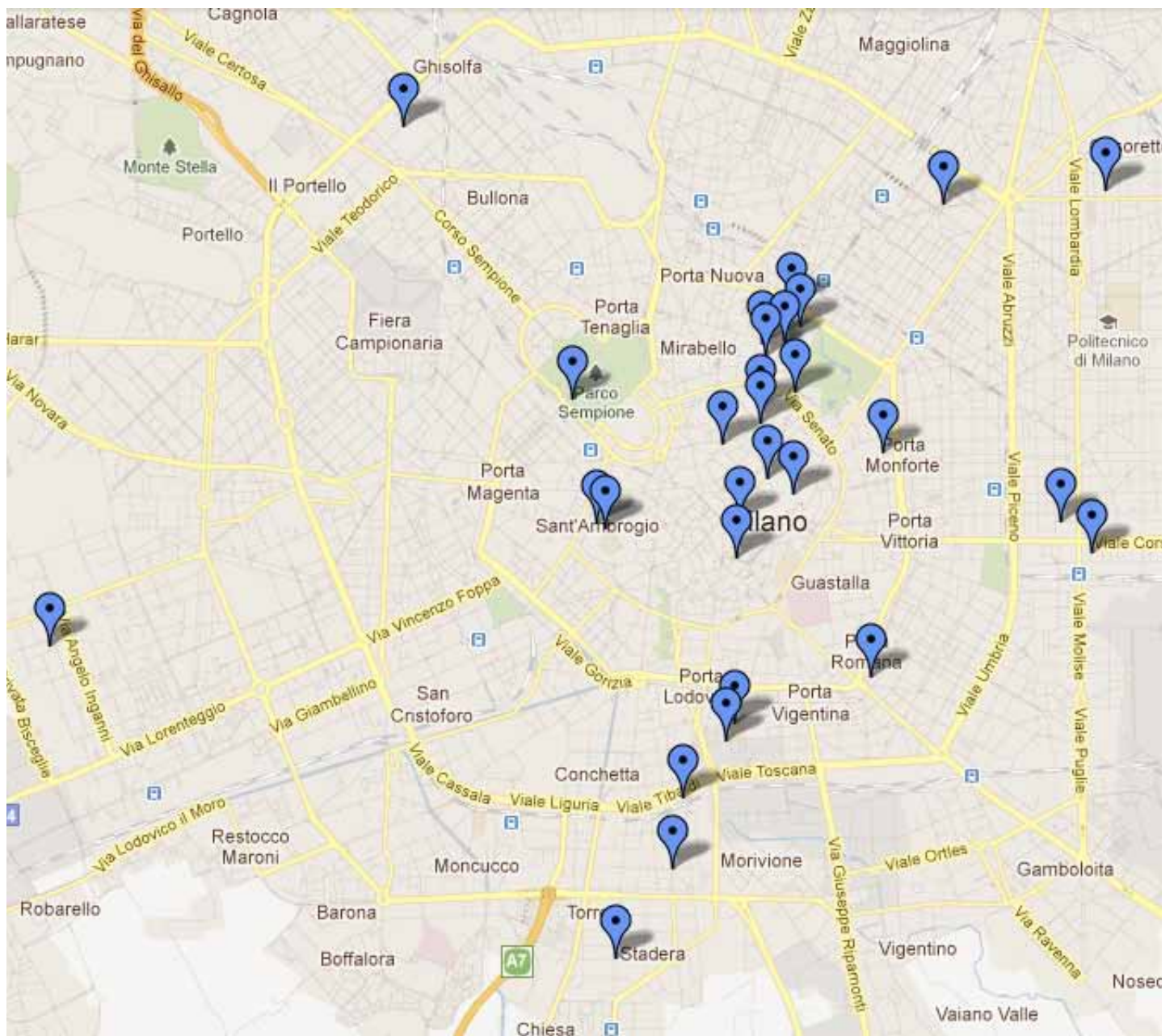
- 01 Giovanni Muzio 1893-1982 / Opere (It)
Fulvio Irace
Electa, ISBN 978884354989
- 02 Muzio. L'architettura di Giovanni Muzio (It)
Franco Buzzi Ceriani e.a. / a.o.
Abitare Segesta Cataloghi, ISBN 9788886116107
(Catalogus van tentoonstelling in '94, goed
overzicht van het werk van Muzio
met mooie fotoserie van Gabriele Basilico en
Ugo Mulas /
Catalogue exhibition in '94, good overview of
the works of Muzio,
photoserie of Gabriele Basilico en Ugo Mulas)
- 03 Stadtarchitektur Mailand 1920-1940 (D)
Annegret Burg
Birkhäuser ISBN 9783764326548
- 04 Modernism in Italian Architecture 1890-1940 (Eng)
Richard Etlin
MIT press, ISBN 0262050382
Hoofdstuk/Chapter 6 Decorative Novecento Archi-
tecture
Hoofdstuk/Chapter 9 Geometric Novecento Archi-
tecture
- 05 Giovanni Muzio, Palazzo del'Arte (It/Eng)
Leonardo Fiori
Editrice Abitare Segesta
(Boek met veel gedetailleerde tekeningen van
het palazzo /
Book with detailed drawings of the palazzo)
- 06 La Triennale of Milan (Eng)
Massimo Martignoni
Skira Guides, ISBN 978-88-572-0013-2
- 07 Palazzo delle Colonne (It/Eng)
Selvafolta, Ornella. Colombo, Nicoletta.
Terra Ferma Edizione,
ISBN: 88-6322-121-9 (eng)
ISBN: 8863221073 (It)
- 08 Giovanni Muzio. Architetture francescane (It)
Gianni Mezzanotte
Edizioni L'Archivolta, ISBN 88-7685-008-2
- 09 Pragmatic Geometry The Sant'Angelo Monastery (Eng)
Hans van der Heijden and Joost Hovenier
OASE #92 Codes and Continuities
nai010 publishers, ISBN 978-94-6208-097-3

Convento di Sant'Angelo e
Istituto Angelicum 1939-47

Ca' Brutta 1922 (foto/
photo: Andreas Buschmann,
Prof. Sik, ETH Zürich)

Google map Muzio in Milaan, adressen:
Google map Muzio in Milan, addresses:

<http://maps.google.nl/maps/ms?msa=0&ie=UTF8&z=13&vpsrc=0&msid=205338011598657162802.0004a8861eb7fb8faf4bb>

